

Ο Ερντογάν ανταμείβει τους πιστούς: Η "χρυσή" ιστορία του CEO του Χρηματιστηρίου της Κων/πολης

15/Νοε/2019 22:08

ΟΜεχμέτ Χακάν Ατίλα, που ήταν φυλακισμένος στις Ηνωμένες Πολιτείες, επειδή "έσπασε" τις αμερικανικές κυρώσεις στο Ιράν, έκανε την πρώτη του μεγάλη δημόσια εμφάνιση, ως επικεφαλής του Χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης, αυτή την εβδομάδα.

ΟΑτίλα εμφανίστηκε στις τουρκικές τηλεοπτικές κάμερες την Τετάρτη, στο Συνέδριο Ομολόγων, Δανείων και Sukuk, στην Κωνσταντινούπολη, για να ανακοινώσει μια σειρά μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση των κεφαλαιαγορών της Τουρκίας. Περιλαμβάνουν νέες συμβάσεις FOREX στην αγορά παραγώγων και ένα νέο μηχανισμό ανταλλαγής επιτοκίων που βοηθά τις τράπεζες να διαχειρίζονται τα οικονομικά τους.

Τοσκάνδαλο Ζαράμπ-Ατίλα με τον ιρανικό χρυσό

Οπρώην αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της κρατικής τράπεζας της Halkbank, της Τουρκίας, δέχτηκε υποδοχή ήρωα όταν επέστρεψε από τις ΗΠΑ στα τέλη Ιουλίου, αφού πέρασε περισσότερο από ένα χρόνο σε φυλακή στην Πενσυλβάνια. Παρά την αντίθεση και την οργή της τουρκικής κυβέρνησης, ο Ατίλα καταδικάστηκε στις 3 Ιανουαρίου του περασμένου έτους, μετά από μία δίκη παρωδία, για το ότι βοήθησε να διοχετεύσει δισεκατομμύρια δολάρια μέσω του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, προκειμένου να παρακάμψει τις κυρώσεις για το Ιράν.

Ηκαταδίκη του Ατίλα, βασίστηκε σε στοιχεία που συγκέντρωσαν οι εισαγγελείς της Νέας Υόρκης, στο FBI και φυσικά στη μαρτυρία του Τουρκο-Ιρανού λαθρεμπόρου Ρεζά Ζαράμπ. Ο Ζαράμπ, ενώ ήταν βασικός κατηγορούμενος και μάλιστα θεωρούνταν άνθρωπος "κλειδί" για να χτυπηθεί και ο Τραμπ και ο Ερντογάν, αλλά και οι σχέσεις μεταξύ των δύο αντρών, κάτω από μυστηριώδεις συνθήκες, εν μία νυκτί, μετετράπη σε μάρτυρα κατηγορίας και ενώ αρχικά δήλωσε ότι η όλη κομπίνα δισεκατομμυρίων, είχε έγκριση από τον ίδιο τον Τούρκο πρόεδρο, κατέληξε να επιρρίπτει τις ευθύνες στον Ατίλα, τον οποίο, ανώτεροι Τούρκοι αξιωματούχοι και υπουργοί, βοήθησαν να πλαστογραφήσει τις συναλλαγές χρυσού και τροφίμων για να διοχετεύσει μετρητά στο Ιράν, σε

αντάλλαγμα για το πετρέλαιο της χώρας που ήταν σε καθεστώς απαγόρευσης. Ο Ζαφέρ Τσαλαγιάν, υπουργός Οικονομίας της εποχής εκείνης, φέρεται να πήρε δώρα πολυτελή ρολόγια, από τον Ζαράμπ, ως ανταμοιβή για τη συνεργασία του.

Οπρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, προσπάθησε να ακυρώσει την υπόθεση, καταφεύγοντας σε πολλές περιπτώσεις στην κυβέρνηση Τραμπ. Όταν οι προσπάθειες απέτυχαν, ο Ερντογάν χαρακτήρισε την υπόθεση ως επίθεση από τους εχθρούς της Τουρκίας και συγκεκριμένα, ο τότε πρωθυπουργός της Τουρκίας, Μπιναλί Γιλντιρίμ είχε χαρακτηρίσει τους εμπλεκόμενους ερευνητές ως "γκιουλενιστές".

Το "δώρο" του Ερντογάν και οι επιπτώσεις στην οικονομία

Ο διορισμός της Ατίλα ως CEO του Χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης, φαίνεται να είναι δώρο του Ερντογάν για την αφοσίωσή του, κατά τη διάρκεια των αμερικανικών νομικών διαδικασιών. Ανακοινώθηκε από τον γαμπρό του Ερντογάν, τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, Μπεράτ Αλμπαϊράκ, τον περασμένο μήνα.

Ωστόσο, η απόφαση έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία της Τουρκίας. Έχει ήδη ωθήσει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) να ανακοινώσει ότι αναζητά αγοραστές για το 10% του μεριδίου της στο χρηματιστήριο. Η ΕΤΑΑ είναι ένας από τους μεγαλύτερους μεμονωμένους επενδυτές στην Τουρκία και έχει ενθαρρύνει τις ξένες τράπεζες να συμμετάσχουν στην τοποθέτηση κεφαλαίων στη χώρα.

Τοίματς έχει μεγάλη σημασία όταν πρόκειται για την "πώληση" μιας οικονομίας σε επενδυτές και η πρόσληψη της Ατίλα έρχεται σε μια εποχή που η Τουρκία έχει μεγάλη ανάγκη από μετρητά. Ενώ κάποτε έπαιρνε ώθηση από εισροές ζεστού χρήματος και φθηνές πιστώσεις, η οικονομία έφαγε ένα δυνατό χαστούκι, αφ' ότου ξέσπασε η κρίση του νομίσματος τον Αύγουστο του περασμένου έτους.

Υπό τον Ερντογάν, η Τουρκία κάποτε θεωρήθηκε από ξένους επενδυτές ως λαμπρό παράδειγμα οικονομικού μετασχηματισμού μεταξύ αναδυόμενων αγορών. Τώρα όμως εγκαταλείπουν τη χώρα, καθώς η ολοένα και πιο αυταρχική κυβέρνηση του Ερντογάν αντιστρέφει τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, φυλακίζει τους πολιτικούς αντιπάλους της και εξαπατά την κεντρική τράπεζα και άλλους οικονομικούς φορείς της λειτουργικής ανεξαρτησίας τους.

Από τον Ιούλιο, η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας είναι υπό την ηγεσία ενός άλλου πρώην υπαλλήλου της Halkbank, του Μουράτ Ουισάλ, ο οποίος ηγήθηκε του επενδυτικού σκέλους της τράπεζας. Ο Ουισάλ έχει μειώσει τα επιτόκια προκειμένου να βοηθήσει τον Ερντογάν και τον γαμπρό του, να επιτύχουν τους φιλόδοξους στόχους τους για οικονομική ανάπτυξη. Ο Ουισάλ εισήγαγε επίσης αντισυμβατικά μέτρα, ανταμείβοντας τις τράπεζες που προσφέρουν περισσότερα για την οικονομία και τιμωρούν εκείνους που δεν το κάνουν.

Η στρατιωτική εισβολή της Τουρκίας στη Συρία έχει επιφέρει νευρικήτητα στους επενδυτές. Η

εισβολή επέφερε σύντομες οικονομικές κυρώσεις από τις ΗΠΑ και προκάλεσε ευρεία καταδίκη από κορυφαίους πολιτικούς στην Ευρώπη, τον μεγαλύτερο επενδυτή και εμπορικό εταίρο της Τουρκίας. Οδήγησε τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Volkswagen να αναστείλει σχέδιο για κατασκευή ενός εργοστασίου 1,1 δισεκατομμυρίων δολαρίων στην Τουρκία.

Στις αγορές συναλλάγματος, πολλά αμερικανικά και ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εγκατέλειψαν τις συναλλαγές σε λίρα, λέγοντας ότι δεν μπορούν να προβλέψουν την τιμή της. Η κεντρική τράπεζα και οι κρατικές τράπεζες επιδιώκουν να ενισχύσουν την αξία της μέσω αδιαφανών ανταλλαγών νομισμάτων, λένε.

Σε ένα άλλο σημάδι κινδύνου για τους επενδυτές, η κυβέρνηση της Τουρκίας αναμένεται να εισαγάγει νομοθεσία που τιμωρεί οικονομολόγους, δημοσιογράφους και αναλυτές, οι οποίοι θα κάνουν το λάθος να προβλέψουν "μαύρες" μέρες για την οικονομία της χώρας, με πρόστιμα ή φυλάκιση. Οι ποινές φυλάκισης έως και 24 μηνών βρίσκονται υπό εξέταση, ανέφερε ένας κορυφαίος αρθρογράφος την περασμένη εβδομάδα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ισχυροποίηση του αυταρχικού συστήματος της Τουρκίας, οι επενδυτές δεν θα ενοχλούνταν αν ο Ερντογάν διόριζε έναν ευνοούμενο υπάλληλο κρατικού οργανισμού για να διευθύνει το χρηματιστήριο. Αλλά η πρόσληψη του Ατίλα, ενός καταδικασθέντα εγκληματία που φυλακίστηκε για την έλλειψη σεβασμού των αμερικανικών κυρώσεων στο Ιράν, είναι φοβερό πλήγμα δημοσίων σχέσεων για την Τουρκία.

Το σύστημα διαπραγμάτευσης των μεγαλύτερων εταιρειών της Τουρκίας -το χρηματιστήριο έχει χρηματιστηριακή αξία άνω των 160 δισεκατομμυρίων δολαρίων- εποπτεύεται τώρα από ένα persona non-grata. Δεν έχει σημασία αν οι κατηγορίες εναντίον του ήταν πραγματικές ή, όπως ισχυρίζεται ο Ερντογάν, στρεβλά κατασκευάσματα.

Η απόφαση να προσληφθεί ο Ατίλα εμφανίζεται στην καλύτερη περίπτωση ως άκρως άσχημη συμβουλή από τους βοηθούς του Ερντογάν. Στη χειρότερη περίπτωση, ίσως αντανάκλα τη περιφρόνηση του Ερντογάν για το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, υπό την ηγεσία των ΗΠΑ και τα θεσμικά όργανα που το υποστηρίζουν.

Η Τουρκία δαπανά σήμερα εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια για να μετατρέψει την Κωνσταντινούπολη σε περιφερειακό οικονομικό κόμβο, για να ανταγωνιστεί το Ντουμπάι. Με τον Ατίλα στο τιμόνι του κύριου θεσμού της, θα χρειαστεί πολύ τύχη με αυτό το εγχείρημα.

Πέτρος Κράνιανς

Διαβάστε ακόμα:

* [Οι Trump Towers Istanbul, ο Ερντογάν και στο βάθος... Halkbank και Ρεζά Ζαράμπτ](#)

Διαβάστε το άρθρο στο [Capital.gr](https://www.capital.gr)